

સતસંગ પ્રકાશ.

સંત સરજુદાસનો ગોલોકવાસ.

શ્રીહરીની આજ્ઞાથી રચનાર,
પીહરીના દાસ આશારામ જેભાઈ પણસેરા.

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર,
મહતા ચુનીલાલ વરજભુખણદાસ. અમદાવાદ.

અમદાવાદ,
અ. 'યુનિયન' પ્રિન્ટિંગ પ્રેસ કંપની લીમીટેડ ટંકશાળમાં
મોતીલાલ શામળદાસે છાપ્યું.

આવૃત્તિ પહેલી. પ્રત ૭૦૦૦.

સંવત ૧૯૬૮. સને ૧૯૧૧.

(સર્વ હક્ક સ્વાધિન રાખ્યા છે.)

કિંમત અમૂલ્ય.

विद्यापीठ
जय श्री रणछोडराय मेहारा न.
३२२३

ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૌપીરાશિદ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૩૭૭૩ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ ૨-૧૮૨૧૦૧ ૪૩૧૨૧

વિષય ૬ : ૪

ૐ શ્રી.

સત્સંગ મંત્ર.૧૨.

હોહરા.

શંભુના સુતને નમી, વંદુ વારંવાર;

આ સત્સંગ પ્રકાશનો, કરજો જય જયંકાર. ૧

દેવ મુનિ ગુણિજનને, પ્રીતે કરી પ્રણામ;

આરાધીને અંગિકા, ધરૂં લખવાની હામ. ૨

ગુરૂ-પદપંકજ સેવીને, ધ્યાન ધરૂં હમેશ;

જેથી *ઝડ ટુટે નહિ, રહે અચળ જેમ શેષ. ૩

ગુરૂથી લઘુ, લઘુથી લઘુ, લઘુથી લઘુ તમામ;

તે ગુરૂ ગણી, ગ્રહુ કલમ કર ઠામ. ૪

એક દિવસે અધુરચંદ્ર ને મધુમાલિનિ જોયાં છે. ત્યાં મધુમા-

લિનિ અધુરચંદ્ર પ્રત્યે કહે છે. સ્વામિનાથ ! જેમાં ભગવદ્

કથા આવે ને સમયસૂચકતા હોય એવી રસિક કથા કહો. તે

સાંભળી:—

અધુરચંદ્ર— ચોપાઈ.

નગ્રી એક નિરંજન નામ, વસે મુનિ ત્યાં આતમગામ;

ધ્યાને ધરે હમેશ મહેશ, આવ્યાને આપે ઉપદેશ.

* ઝડ—ઝડ ઝમક—તાળ વગેરે.

આબ્યા ત્યાં સૂરતશા શેઠ, પૂજા કરીને મૂકી ભેટ;
લંદન કરીને વહિયા બોલ, જેને મણિથી મોઢો તોલ.

૧. ભાગવત મહાત્મ્યમાંથી, ૧૦.

શ્લોક.

માગ્યોદયેન બહુ જન્મ સમાર્જિતેન,
સતસંગપંચ લભતે પુરુષો યદા વૈ;
અજ્ઞાન હેતુ કૃત મોહ મદાંધકાર,
નાશં વિધાય હિતદોદયતે ત્રિવેકઃ

ટીકા:—સતસંગ થાય તેથી કામ, ક્રોધ, લોભ, મોહ મત્સર
આદિ ત્યાગ થાય. શિયળ સંતોષ વગેરેમાં પ્રીતિ થાય.

સુરતશાહ—આજ મારા ભાગ્યોદયનો પાર નહિ, આપ-
નાં દર્શન થયાં. એમ કહી હંડવત્ કરી. હાથ જોડી, પ્રશ્ન પૂછે છે.

પ્રશ્ન—“ મોક્ષ શાસ્ત્રી થાય ? ”

—ઉત્તર—

હોહરો.

તજે વિષયની વાસના, પહોંચે અક્ષરધામ;

• વિષયને વળગી રહે, ગોથાં ખાય ગુલામ.

• સુરતશાહ—મહારાજ ! તેમ કરતાં પોતાનું સમાધાન થાય
પણ ઝુનેકની સદ્ગતિ થાય એવો રસ્તો બતાવો ?

આત્માસમ—મારો ભગવદ્ભજનનો સમય જાય છે. માટે
રાજનગરમાં જા.

“પ્રેમ દરવાજે વહેલો જળે, થાજે અંતરથી નાનો;
ડહાપણ મુકી ડાળને ચુકી, સુખજો છાનોમાનો.”

એવો ઉપદેશ કરી મહાત્મા આત્મ મ શિવોહં ! શિવોહં !
ધ્યાનમાં બેઠા. સુરતશાહ રાજનગરમાં આંબ્યા, ત્યાં ચિત્ર વિ-
ચિત્ર ને રમણિક સ્થળો જોતાં જોતાં બોલી ઉઠ્યા.

મનહર છંદ.

આવો લાવો દામ એમ વદતી કામનિયો તે,
જામનિમાં રામ તણી માળા કર સાદ્ય છે;
માછીઓ મારતા મચ્છ સ્વચ્છ બની ભજે હરિ !
નિત્ય નિત્ય સતસંગ કરવાને જાય છે.
ભીલોએ ભેગા મળીને દેશભાંધી કાઢ્યો દારૂ,
હરિ તણા ગુણ નિત્ય ગાથાઓમાં ગાય છે;
અટકળે આશારામ નીચમાં આચાર આવ્યો;
• અનાચાર ઉંચમાંથી થોડો થોડો થાય છે.

સુરતશાહ—સડકો ને મીલો જોતા જોતા જાય છે તે.
વામાં વિચારવાદળી ફેલાઈ ને આનંદની વૃદ્ધિ થઈ શાન્તિના
સરોવરમાં નહાવા પડ્યા. ડુબકી મારી જુએ છે. તો હજારો
હરિજનો બેઠેલા તેમાં કોઈ બોલતું નહોતું, ને કલેશ નહોતો.
તે જોઈ વિસ્મય પામ્યા કે આ સ્વર્ગ હશે કે શું ? સ્વર્ગ હોય
તો ઇંદ્ર હોય, પણ આ તો પરમ સંતોષિ મહાત્મા છે. કોની
જોડે વાત કરું. યુર મહારાજે કહ્યું છે કે—“છાનો સહેજે ને

સાર શોધી લેજે. પૂર્ણ સંતોષિ છે તેથી ગુરુ દત્તાત્રય હશે ?
એમ ધીરુ. એટલામાં શ્રીમદ્ભાગવત એકાદશ સ્કંધની કથા
ચાલી. તેમાં ગુરુ દત્તાત્રયનું, યદુ રાજાને ઘેર જવું થયું. ત્યાં
યદુ રાજાએ પૂછ્યું, મહારાજ ! આપ આનંદસ્વરૂપ છો તેનું
કારણ શું ?

‘ ગુરુદત્તાત્રય—શ્રીમદ્ ભાગવત્, આત્મ પુરાણ વગેરેથી જ્ઞાન
મેળવી રજ ગુરુ કરેલા છે.

છંદ મનહર.

પૃથ્વી વાયુ ને આકાશ, અગ્નિ જળ ચંદ્ર સૂર્ય,
હોલો અજગર દધી પુરાણ લખાયા છે.
પતાંગિયુ મધમાખી હાથી પારધિ હરણ,
માછલુ વેશ્યા ટીટોડો બાળક વંચાયા છે;
કન્યા બાણુનો ઘડનાર પત્તગ કરોળિયો,
કીટની ભમરિ દેખી સર્વ ગુણ સાદ્યા છે,
ઘટકળે આશારામ એવા અનુભવી ગુરુ,
દત્તાત્રયે દેહભાવ મૂકી ચોવી ગાયા છે.

શ્લોક.

મન एव मनुष्याणां कारणं बंध मोक्षयो.

‘ બંધ ને મોક્ષનું કારણ મન છે, માટે મનને છુતવું.

યદુરાજા—ભાગવત કેટલું છે તે કહો ?

છંદ મનહર.

પ્રથમમાં ઓગણીશ, દ્વિતિયની માંય દશ,
તૃતિયમાં તેતરી ને ચોથે એકત્રીશ છે.

પંચમાંય ષષ્ટવીશ ષષ્ઠમાંય ઓગણીશ,
સપ્તમાંહી પક્ષપૂરા, અષ્ટમાં ચોવીશ છે;
નવમાંય વીશચાર દશમની માંહે નેવુ,
એકાદશ એકત્રીશ બારે તેર ઇશ છે.

અટકળે આશારામ, લાગવત પુરાણમાં,
બ્યાસે વર્ણવેલા અધ્યા ત્રણસે પાંત્રીશ છે.

યદુ રાજાએ ગુરુ દત્તાત્રયની પૂજા કરી આંખો મીચી ધ્યાન
ધર્યું એટલે દત્તાત્રય અંતરધ્યાન થયા. તેમ સુરતશાંહ વિ-
ચારે છે. આતે સ્વર્ગ કે વૈકુંઠ ! એટલામાં કથા વિસર્જન થ-
વાનો સમય થયો. ત્યાં એક સ્વધર્મ નામનું પેપર આવ્યું.
તે મુકુંદરાય માળસેટ વાંચવા લાગ્યા; તેમાં સ્વધર્મનું લખાણ
જેમ હરિજનો સાંભળવા ઉભા છે.

છંદ પ્રીયઘટિકા.

અપંગને ઉમંગથી ન દામ એક આંપિયો,
ઉદોગથી ન રોગ એક જનનો તે કાપિયો;
સ્વધર્મમાં ન પરમ વિત્ત આળસે તે વાવર્યું;
જન્મીને આ જગતમાં સ્વધર્મ કર્મ શું કયું,
પડ્યો પુરન પૂર જોર તેરનુ વિચારમાં,

બુડયો મદંધ અંધ ધંધ યુદ્ધના : બજારમાં;
 નન્દામનામ અંત આવતા સુધીમાં ઉચ્ચર્યું. જન્મી.૨
 રંડીઓ કુલંડીઓના ફંદમાં ફસાઈ ગયો,
 પશોપકાર એકવાર પાછો તો ન થયો;
 છકેલ ને બકેલ માંડિ ચિત્ત તાહ્યં ઠર્યું. જન્મી.૩
 પુન્ય માંડિ ન્યૂનતા કરિ તે હામ દામમાં,
 પાપની દુકાન તે રચાવી ઠામ ઠામમાં;
 દિનને રિખાવિ દ્રવ્ય સર્વ ધામમાં ધર્યું. જન્મી.૪
 જોઈ સુગ્રંથ પંથ સત્ય વિદ્યતા ન વાપરી,
 સધન જ્ઞાન શોધવાને ના કરી મુસાફરી;
 મન તન ધનથી ન દુઃખ પરતું હર્યું. જન્મી.૫
 પિંડ ને બ્રહ્માંડનો ન શોધ શાસ્ત્રથી કર્યો,
 વિરક્ત જ્ઞાન દાનથી ન બહેમ કોઈનો હર્યો;
 સુયશ છોડ વાવિયા ન કામ તેથી શું સર્યું. જન્મી.૬
 દેહનું રૂમેશ ધ્યાન જ્ઞાન માનથી ધર્યું,
 સેવિ સત્તચેર આત્મનિરૂપણ ના કર્યું;
 જડયોજ કાળ આગમાં ત્રિવેણી બહાણ ના તર્યું. જન્મી.૭
 ચેત ચેત ચેત આ અતુલ્ય ભુલ્ય થાય છે,
 કે'છે આશારામ જો સ્વધર્મ પત્ર ગાય છે;
 વિવેકથી મેદાંતમાં અનેકે એમ ઉચ્ચર્યું. જન્મી.૮

સ્વધર્મ પેપર સાંભળીને ચેર ગયા સત્યામૃતની વૃષ્ટીથી

આનંદ સમુદ્રમાં સુરતસા વિચારે છે કે આ કોણ હશે, વ્યા-
સજી કે વસીષ્ઠ મુની કે શુકદેવજી જેઓએ પરિક્ષતને સાત
દીવસમાં મોક્ષ આપ્યો હશે તે હશે કે ગોસ્વામી શ્રી તુળશી-
દાસજી હશે કે શ્રી સુરદાસજી હશે એમ વિચારી પાસે
આવી જીવે છે.

છાંદ મનહર.

વાક્ય વૃદ્ધી થાય તે શુ વ્યાસ કે વસીષ્ઠ હશે.

બોધે મોક્ષ થાય તે શુ શુકનો પ્રકાશ છે

રામ નામ તણા જાપ જીવ્યાયે જપાય તે શુ,

તુલશીદાસજી તણો નીકટ નીવાસ છે.

શબ્દ સરવાગવાથી ભાગી જાય મોહમદ,

તે શુ સુરદાસ તણો આવતો ઉન્નત છે.

આશા પૂરા પ્રેમ થકી પાસે આવી પેખ્યુ ત્યારે,

શ્રી હરી સેવાના પાત્ર શ્રી સરયુદાસ છે. ૧

તો હરીજનોના મુખે ખખર થઈ કે શ્રી સરયુદાસ
માહારાજ એજ શરીરને કહે છે સુરતસા આનંદ પામી બોલ્યે
પણ સત સંગના પ્રવાહથી સંતનાં લક્ષણ જાણતો હતો તેથી
એકાએક દૂર જઈ બીજા હરીજનો પ્રત્યે ઉચરે છે.

શ્લોક.

અહોન્દ્ર જન્મા સ્થિલ જન્મ શોધનં

કિં જન્મભિઃ સ્વ પરૈરજ્ય મુસ્મિન્ ૬૦-

ટીકા—અહો ! સ્વર્ગમાં અવતાર થાય તે નકામા છે. અહીં મહાત્માઓનો સમાગમ થાય છે તેથી આ લોક ઉત્તમ છે.

દોહરો.

શરયુમાં નહાવા થકી, તનના મેલ તબય;
આ શરયુને નિરખતાં, મનના મેલો જાય.
શરયુની શોભા ઘણી, અવધપુરીની પાસ,
આ શ્રી સરયુદાસનો હૃદય હૃદય નિવાસ.

તે સત્ય સ્વરૂપને કર્ણ પડવાથી કહ્યું કે મહાત્માઓનાં વખાણુ કોઈએ કરવાં નહીં ને તેથી તેમને દુઃખ થાય છે. નિંદા ભલે કરો તાપ તાઠ અસીજળ વનચરથી થતાં દુખ સહેવાં સહેલ છે પણ વખાણુ બાણુ ખમવાં મુશ્કેલ પડે છે.

તે સાંભળી સુરતસાઃ ડંડવૃત કરીને બોલ્યો. સંત ચર્ણુની રજથી આ દાસના જાણુવામાં છે રવીના પ્રકાશને સર્વે જાણુ છે રવીને જશની જરૂર નથી પણ પ્રકાશ દેખી અંધારામાંથી પ્રકાશમાં આવવા આશા રાખું છું. સત્ય સ્વરૂપ કે છે ઠીક પણ જુઠના જોડાના વહોરેશ નહીં સત્યની સીડીએ ચઢજે.

સંતનો પ્રવાહ કેવો છે તે સાંભળ પછી આડી વાતો કાઢ.

દોહરો.

કાળા ઘોળા ફેસરી રાતા પીળા રંગ
તે પટના પટમાં રહે કરે ન કોનો સંગ,
એક અચંબો ઉપજે સત સંગતનો રંગ,
ઘટ ઘટ જાતામાં વધે થાતાં તજે કુસંગ,

માટે હરી કથા સાંભળને દૂર જઇ સમજીતો સમજાવજે
ને શંકા જાહે તો પૂછવા આવજે પ્રભુમતી આપશે એમ થશે
માટે બેશ કથા સાંભળ:

શ્રીમદ્ ભાગવત પંચમસ્કંધમાં પ્રાચીણુહી રાજાને પુરંજનના
દૃષ્ટાંતની કથા સાંભળી પ્રેમથી કથામાંથી ઉઠી દૂર જઇ હૃદય
જનોને ભજન સંભળાવે છે.

જેને જાગી જીવ અભાગી તારા તનને તસ્કર લૂટે,
ઘડી ઘડી થતાં ઘંટ વાગશે આયુષ દોરી દુટે. જેને ૧
કણ આણુથી સ્વર્ગ સુધીનો લોભ ન તારો ખુટે,
જીઠા અઘડા કરી કરીને મીથ્યા માથુ કુટે. જેને જાગી ૨
ચોરી જારી દુરાચારીથી ઝેરી વસ્તુ ઝુટે,
મોહ વૃક્ષ છઠ્ઠી જે છેલ્લો કુર્કમ કેરી ચુટે. જેને જાગી ૩
છાનો માનો છળ છંદોના વિચાર ઘટમાં ઘુટે,
ફંદી તારો ફેલ ઘડો તે ફટ દહને પુટે. જેને જાગી ૪
છખીલાનો છેડો ઝાલે તો છળ સૌ તારા છુટે,
દાસ આશો કહે હિરી ભજ્યાથી તૃષ્ણા વેંગ વધુટે. જેને ૫

ભજન.

જય શ્રી કૃષ્ણ રામ રામ ભજો ગીસીવરધારી,
શ્રુતી શાસ્ત્ર સમૃતીઓ: આવે ધ્યાન ધારી,
વહે નીગમ અગમથી પોકારી.

જય. ૧

ચર્ણ સર્ણ લેવા આવે ગંગ અંગ વારી,
ગાય ગાય સાથ સાથ નિત્ય નરનારી.

જય. ૨

કોકીલી કલોલ જોલ જોલતી ઉચારી,
 ગાજી ધન ગગનમાં વગાડે નગારી. જય. ૩
 વિદ્યુત ચમકાવી અંગ દેતી માન ભારી,
 આશા ગાય તેની જાય ભવની ખારી. જય. ૪

જય શ્રી હરી કહી સર્વે પોત પોતાને સ્થળે ગયા. કોઈ
 પ્રસંગ શ્રીમદ્ ભાગવત દસમસ્કંધની કથા સાંભળી કથા
 પછી અન્ય અન્ય સ્થળે ભજન કે છે:

ભજન. ૨

ઝોળખી લેને અંતરજામી, મૂકી મીથ્યા વાત હરામી.
 સર્વ થકી તો દામ જ વહાલો નિત્ય કમાવા દોડે,
 તેથી ન્યારી પત્ની જાણી આણીને ચીત જોડે. ઓ.
 સ્ત્રીથી સુત ઘણેરો વહાલો પ્રીત કરીને પાળે,
 વિરૂધ વરતવે પડે વખુટા કંઈ વેચાયા કાળે. ઓ.
 વહાલો દેહને તેથી ઇંદ્રીયો તેથી પ્રાણ વધે છે
 પ્રાણ જગ્યાવા માટે ઇંદ્રીયો કોઈ રામે છેદે છે. ઓ.
 પ્રાણ જાય તો સારૂ થાયે મંટે ખલકની ખામી,
 દાસ આશી કહે કહેનારોએ ઝોળખ અંતરજામી. ઓ.

છંદ.

વાદે વાદે હરી ગુણાનું વાદ, સ્વાદે સાદર ઉર પૂરનો પ્રસાદ
 તે કાણુ જાણીને મુખેથી કહેના, શ્રોતા થઈ કાણુ કહેથી લેના.
 સર્વે શ્રોતા તીજ સ્થળે ગયા પછી કોઈ પ્રસંગ શ્રીમદ્

ભાગવત એકાદસ સ્કંદ કદ્રુગીતના પ્રસંગનો સાર સમજી કથા વિ-
સર્જન થયે શ્રોતાઓને હૃદ દેશ જઈ સુરતસા ભજન કહે છે.

ભજન.

તારાં વિચાર મીથ્યા જાશે; આવી કાળ અચાનક રહાશે.
વાગે સરકે પડે વિજળી ઝટ ઝડપીને લેશે,
ઘાટયુ મૂકયું સુત વનીતાને કોણ જઘને કહેશે.
કરડે નાગ કે પલેગ પરસે કરીશ શુ તું ત્યારે,
વાતો કરતાં વટે જઈશ તો વિલ લખીશ તું ક્યારે. તા.
કરે કોળીઓ કાળ અચાનક ખાતાં વસ્તુ ઝેરી,
કે પૂઠળથી પડતુ મૂકી વાટે મારે વેરી. તા.
ચેતે તો ચેતાણું તુજને જોડ પ્રભુશુ પ્રીતી,
દાસ આસો કહે કાળ કરાળને જઈશ જરૂર તું જીતી. તા.
લઈએ નારાયણ નારાયણ નારાયણ નામ,
શ્રીમં નારાયણ નામ લઈએ એસે નહી દામ.

સૌ નોખે સ્થળે ગયા પછી કોઈ સમે પ્રસંગોપાત શ્રીમદ્
ભાગવત એકાદસ સ્કંધમાં ગુરૂ દત્તાત્રયની કથા સાંભળવાથી
છેવટનું પરિણામ આત્મા ઓળખવાનું ભજન હરીજનોને ત્યાં કહ્યું.
મહાત્માનો એકાક્ષરનો ઉપદેશ.

કવિતા..

કો જન કહે મુજ કરમાં કોટી વડનાં વૃક્ષ
સૂણતાં તે સમજાય ના જોયે થાય પ્રતક્ષ

બીજક તે કરમાં વસે વાળ્યે વૃક્ષ પમાય
એ અંકુર ઉરમાં વસ્યો જેથી લેખ લખાય.

ભજન.

મન જે મંદીરમાં તપાસી અંદર ઓળખ છે અવિનાશી. ટેક.

પ્રભુ ખણુ ખણુ ખણુ વાગીને જે કેછે કરનાં કાંસી,
મળ્યા વિના એ મહા પુરુષને ટળે ન કાળની કાંસી. મન.

ઘટ ઘડીઆળો વારા ફરતી વાગે માપ આ માપે,
ચાલે આતી ચલાવનારો ચૈતન ચાવી આપે. મન.

રોમ કળોને ત્વચા હસ્તીઓ જાણીશ નહી તું તારાં,
પંચ ભુતને પ્રાણ ઇંદ્રીયો માનીશ નહી તું મારાં. મન.

દર્શો એજ અમર અજરને સતગુરુ જેને મળીઆ,
દાસ આસો કહે ભવસાગરના ફેરા તેના ટળીઆ. મન.

કથા વિસર્જન થયે સૌ હરીજન નીજ સ્થળે પધાર્યા
પછી સુરતસા એ મહાત્માને દંડવત કરી પૂછ્યું માહારાજ
ઘણા લોકોની સદગતી થાય તેવો રસ્તો બતાવો. શાન્તપણેથી
માહારાજે કહ્યું ડાંકપૂરીમાં જાવ ત્યાં તમોને પ્રભુ કૃપા થશે
આ શરીરને ભગવત સમર્પણે સમય છે સુરતસા જય સચી-
દામંદ કહી ડાંકેર આંખો ત્યાં નિત્યે શ્રી રણછોડરાય મહા-
રાજનાં દર્શન કરે છે ને નહાય છે ખાય છે ને ગોવિંદ ગીત
ગાય છે.

ભજન.

હરી હરી ભજરે (૨) ફરી જન્મ ના આવે
 દેવ દાનંત્ર અને માનવી ગોવિંદના ગુણ જાણે,
 જન્મ્યા પહેલું પય સરજાવ્યું ગર્ભ વિશે બચાવે;
 પવન પાણી પ્રકાશ કરીને પારણીએ ઝુલાવે. હરી.
 કોટી કીટ વિટથી ઉગારી અંદર રંગ રચાવે,
 દે દર્શન આવીને તુજને સમૃત્તી સર્વ જણાવે. હરી.
 સેવા સમરણ કીરતન કરતાં મનને સીદ મુઝાવે,
 સત સંગત કરી દાન પુન્ય તે નિત્ય કર્ય નિર દાવે. હરી.
 અમુલ્ય અવસર આવેલો આ ફરી તુને નહી ફાવે.
 આશારામ કહે હરી ભજે તે જમ હાથે ના જાવે. હરી.

બોલો શ્રી રણછોડરાયકી જે પુઝરીક વર્ધ હરીવીદંત રાત્રે
 નવ વાગે શ્રી સંતોષ સર્માની કથાનો પૂર્ણ લાભ મળતો એક
 દીવસે કેટલા અજાણ્યા લોકોએ સંતોષ સર્માની હકીકત પૂછી
 કે તે શું કામ કરે છે ને શું ગાય છે શું ભણ્યા છે તે તમે
 જાણીતા હો તો કહો અમોને ઈચ્છા છે તે સાંભળી આ દાસે
 નીચે પ્રમાણે કહ્યું.

છંદ.

તરંગ કાવ્ય રંગના અનેક ઉચ્છળે.

જેમ સરીતા જઈને સિંધુને મળે

સૂણે રામ નામ ઠામ ઠામમાં ફરી

ખોલતામાં ખાર ખોલ શ્રી હરી હરી.

૧

પૂર્વ મુન્યની કમાણી છે ખરેખરી
વાપરે વિશેષ તેજા ખૂટે ના જરી
કામમાંહી શ્યામની કરે છે નોકરી.

ખોલ૦ ૨

વાંચવાને સાંચવામાં નામ રામનું
નંદખાય લેખમાંહી નામુ જક્ત જામનું
પાળવામાં ન્યાપની અમાપ છે કયરી.

ખોલ૦ ૩

ખાળ ને ગોપાળ પર પ્રીત આચરે
સમર્ણુ સેવાની માંહી લેશ ના ડરે
જમાડે રાધા શ્યામને તે નીત્ય નોતરી.

ખોલ૦ ૪

આ ઉત્તર સાંભળી જન સમુ પ્રભુની ગતી કેવી છે જે
ભજે છે તેને તજતા નથી એ જરૂર જણાય છે.

શ્રી હાકોરમાં દર વરસે કારતક વદી બીજેથી શ્રી હરીના
નામ સમર્ણુની સખા બેસે છે ત્યાં પુરાણી ભાગવત પાંચે છે
ને બીજા લોકો ફરતા ગાય છે સાત દીવસ અખંડ રાત્રી દીવસ
તે દરસનમાં સંવત ૧૯૬૮ ના કારતક વદી ૫ વાર શનીએ આ
સેવકને જુવું થયું ત્યાં પ્રથમ શ્રી હરીના ઉચાર કરી કુશ-
ળતા અન્યો અન્ય પૂછતાં માહારાજે જણાવું કે સંત સીરા-
માંહી શ્રી સરયુદાસ માહારાજ ગુરૂવારે શ્રી રી શરણે થયા
એ પ્રભુએ સતસંગનો ઘણો લાભ આ શરીરને આપ્યો છે ભ-
ક્તદાસજી તાર આવવાથી ગયા છે આ શરીરથી જવાય તો

સાફ પ્રભુને ગમે તે ખરૂં નાશવંત શરીરનો શોક કરવો અ-
યોગ છે પણ આપણા દેશમાં એઓની ખામી થઈ જાય શ્રી
હરી કરી ભજનમાં ગયો. સમા પૂરી થયે અમદાવાદ આવતાં
મેતા ચુનીલાલ વૃજભુખણદાસનો સંગીત થયો. આવીને મેચુ
તો લોકો ભીન્ન ભીન્ન વાતો કરતા હતા.

હરીજનોને અન્ય માહાત્માઓ કહેતા કે શોક શાનો ધ-
રો છે ને કોઈ પણ પ્રકારની ગરબડ ન કરો પ્રભુને ભજો એજ
સાર્થક છે પણ લોકો જેમ જશોદાને ઉધવજીએ પ્રદક્ષિણ
કર્યું તોય કે મારા પુત્ર એજ ખરા તમારૂં પ્રદક્ષિણ રહેવા
દો એમ ગોપીઓ પણ કહેતાં હતાં તેમ લોકો કહે છે.

છંદ મનહર.

કાપીઓ કુમતીઓને રતીઓ છતીઓ કરી.

સતીઓએ પતિને સુખોઘે સ્વીકાર્યા છે

અધર્મ આચરનાર પાપે પેટ ભરનાર

ઠગાઈથી ઠરનાર શબ્દ સરે હાર્યા છે

ખેદ ખાડીમાં પડેલા તણાતા લોભને નીરૂ

તેને સતસંગ અંગે વળગાડી તાર્યા છે.

શ્રી હરી સેવાના પાત્ર મહાત્માઓ દયા કરી

રડતા રખડતાને પડતાં ઉગાર્યાં છે

દયાના પાત્ર પરોપકારી ને કેમ ન સંભાળીએ જુઓ તે
દીવસે હડતાળ પાડી આખું શેહેર રામ રામ રામ રામ જ

• કહેતું ફેરતું હતું. તેનો દેખાવ કેવો થયો હતો.

છંદ મનહર.

ઠામ ઠામજામ નામ જપે જનો મુખે તે શું
લક્તીની વખારો નસંત શેઠીયાયે કહાડી છે
જન વૃંદ મળી મળી અપાર ઉચ્ચાર કરે
તે શું બ્રહ્માનંદ તણી વિલસતી વાડી છે
અસતાં સાબરમતિ ધરે છે હરીનું ધ્યાન
તે શું ત્રીલોકપતિએ વેણુંને વગાડી છે
જોતાં સંત પ્રભુ પાસ સધામ પધાર્યા તેથી
રાજનગરમાં આજ હડતાળ પાડી છે.

જાની પુરૂષો હરીજનોને સમજાવે છે કે શોક ધરવો એજ
યોગ નથી મોહ હોય તો જ શોક તો મોહ નતો તો શોક
ન કરવો એજ યથાર્થ છે.

છંદ મનહર.

સંભાળી સંભાળી સુખ વિયોગનું દુઃખ કાપો
વાવેલાં સુખોધ બીજ ત્રીજથી તે ના મટે
માનતા ગુરૂને પણ ગુરૂતા ધરાવી નથી
લઘુતા ધરાવી ગયા ગુરૂવારે છેવટે
સુધીનું સ્વરૂપ તોય વિદીનું વધાર્યું માન.
કાર્તીક તાત પાસ ઉપડ્યા અડસટે.
દેહ છોડ થાજ તોય જાનીઓ ગર્ણ ન તેહ
આશા આત્માને જવા આવવાનું ના ઘટે.

છંદ સોરઠા.

કહે નરોત્તમ ટેક છેક જવા દો તમ તંજી,
 'માનો માડ એક સર્વેથી સમન્નય સ્તમ
 છંદ તણા સૌ ફંદ કબંધ સૌ છુટી જશે,
 માટે લખો ન છંદ રાગ રસીલા દાખવો,

દોહરો.

શોકનું શુભ હોય ના શોક ઉપર સમન્નય,
 શોક કર્યા વિન સર્વના શોકનું મુળ ન જાય.
 શેઠીયા ઉરમાં ઉચારેને વેઠીયા કરતા વિલાપ,
 ખેડુ ભાડુતી કહે ના ઓળખાયા ટાળત આપડા તાપ.
 ભીક્ષુક કહે છે ભાળતા તેના ટાળતા ત્રીવીધીતાપ,
 નાના મોટા કહે ટોટા પડ્યા કોણુ આપશે જ્ઞાનની છાપ.
 ભેદ ન ધારતાં ચારે વેદના બોલતા લોક અમાપ
 સતસંગ રંગે રંગાયાથી પારધીએ તજ્યાં પાપ ગયા. . ૩
 મોહ બંધમાં ફંદે ફસાતાને કાઢશે કોણુ દૈ તાપ
 ચોરીને ચાડીથી ઉગરીઆ એ ભજનનો પરતાપ ૪

લંજન.

રામના વનવાસની વેળા એયોધ્યા થઈતી અધીર
 તેવું આજ રાજનગરમાં રહેતું નથીકો ધીર ૧
 દહન કીયાએ દૂધેશ્વર જાતાં માર્ગે લોક ન માય
 સખ નવરાવતાં કરાંજલીઓથી સાબરમતી ઉભરાય ૨

અંગર તર્ંગરૂંચંદન લાવી ચિતામાં હોમે અપાર
 રામ નામ જપે મુખથી કરે સુર્યને નમસ્કાર;
 સંત કૃપાથી જાણુતા જે જન નાશવંત છે શરીર ૩
 માટે મર્મ વિચારી જૂઓ ના વિમાસો તમે વીર
 નાસ્ત્રાણુ નારાયણુ નારાયણુ હરી શ્રીમન નારાયણુ નારાયણુ
 નારાયણુ હરી. ૪

ઘડે ભાંગે ઘડનારો ઘાટ જોનારાને શો ઉચાટ
 પંચમા ભુતનો દેહ તેતો પંચ વાટે વિખરાય
 સ્થુળ શરીર તે સ્થુળને માર્ગે આવેલુ એમ જાય. ૧ ઘડે.

સુક્ષ્મ વાટે સુક્ષ્મ જાય વર્તીમાં વર્તી સમાય
 કારણુને મહા કારણુ તેતો તારણુથી સમજાય ૨

જાગૃતમાં જે દેખેલું તે સ્વપ્ન વિશે દેખાય
 સુસુપ્તીમાં સુખે સૂવે કહે જાણુતો નહોતો જરાય ૩
 જાણુતો નહોતો તે જાણુ થઇને અજાણુ થૈ અજાણાય

આશાએ જાણુ ઝવેરી ઝોળાખ સતગુરુ રહાયે થાય ૪

જયર્ચદ્રનામના જગત શેઠ આવી જય જોલાવી કીર્તન કરેછે.

ગવાય તો જોવીદને જાણે પવાય તો હરીરસને પાણે;

મંગલકારી મુરતી મોરારી શ્રી હરી સુંદરી શ્યામ

નિદ્રા પ્રીત્યે ભજી લો તેને દેવો પડેના દામ ગવાય તો

નટવર ત્નાગર નંદ કીશોર ગોવરધન ધનશ્યામ

મોહન મોર સુંકંદ સુછંદ આનંદ વૃંદના ઠામ.

ગંવાય.

શારદા શેશ હમેશ રટે લઈ સહસ્ર મુખે મુખે, નામ
 મોરલી ધારી કુંજ વિહારી વિશ્વ તણા વિશ્રામ, ણ.
 આતે ઉપકારીની બલીહારી જો જગ સારી ન્યારી ન્યારી તમામ
 આશા અક્ષર મુખને બોલથી ઓળખી કરાય કામ ગવાય,
 શ્રી ગોવરધન નાથ કીજે રાધે શ્યામ રાધે શ્યામ થયા ખેંછી
 શ્રી નીર્મળદાસ સંત ગુણાનું વાદનું વર્ણન કરે છે ત્યાં
 સત્ય સ્વરૂપ બોલ્યા જે છે તે છે. હરી હરી ઠાલી વાતે
 સા માટે કરો છે નીર્મળ દાસ:—

હોહરા.

રહે ગુણની કીરતી રહેન દાટયો દામ
 ઘણા નૃપ ઘસે ગયા રહ્યું રામનું નામ
 કવિ કરીને મહાન્તનું મુવા પુઠળ મુલ.

અમલ તોરી પ્રિયા તણી પ્રગટ થાતાં 'પુલ્ય'

પાછળથી ગુણાનું વાદથી આગળ સતસંગનો પ્રકાશ થાય
 તેથી સજ્જનો સુવૃત્તી ધારણ કરે એ અખંડ પ્રવાહ ખૂટે નહી
 એવું ઘણા ગ્રંથમાં વાંચ્યું છે સત્ય સ્વરૂપ કહેછે ઠીક હરી ઇચ્છા
 નીર્મળદાસ સંત સ્વરૂપ જ્યાન બતાવે છે તેમાં તુલ્ય જ્ઞાન
 છે તે સાંભળો અને સમજો.

રાગ. વૈદ્રભી વન્મમાં વવવલે.

મર્યાદા મૂકે નહી જીવે જળમાંહી મીન
 સત્ય સરીતાથી કદી થયા નથી બીજા.

સંત સુધામ પેધારીયા.

ચંદ્રમાં પ્રીત ચકોરની રહે આઠે જામ
 સ્વાસે ને શું દે ચૂકયા નથી રસના થકી રામ રામ. સં૦
 મરતાં લગી મૂકે નહીં જેમ હરીયલ કાઠ
 તેમ પ્રભુના નામનો ચિત્તે ચોડીઓ પાઠ. સંત૦
 જેમ ધૂવની માછલી અંતે ઉતર જાય
 કાયા કવાયે તોય પણ જ્ઞાને ગોવિંદ ગાય. સંત૦
 લોહ ચમકને દેખીને ઝાલે હોડીને ઝટ
 પ્રેમથી પંદી સુછંદથી પકડયો પ્રભુનો પટ. સંત૦
 નરમાદા છેટાં પડે મળે લાવીને દાવ
 લેટીઆ બ્રહ્માનંદને આણી અંતર ભાવ. સંત૦
 અર્કને ઉગ્યા જાણીને ખીલે કમળનાં કુલ
 સતસંગ રવી ઉગતાં નથી આઘેલી ભૂલ. સંત૦
 માયીક વૃષ્ટી દર્શીને નથી ચૂકવી ધીર
 સ્વાતી શ્રી રામના નામનું ઉરે ઉતાર્યું નીર. સંત૦
 બોલ બીજ જેણે બ્રહ્માં પાળી રેણી નીશંક
 છત્રીસી છૂટી ગૈ પડયા ત્રેસટ અંક. સંત૦
 વૃક્ષતાને સકતો વળી દીઠા જગમાં અપાર
 કેણી રેણીમા રેણુમાં દીઠા હાલ તો ચાર
 સર્વે હેરીજનો બોલી ઉઠ્યા ચાર કોણ.

હોહરો.

ડંકપૂરીના ધામમાં હરીદાસ હરીદાસ
 સેવા મેવા લઈને રહે હરીની પાસ

જન ઉધારણુ કારણે ઠરી રહેના ઠામ
 વ્યસન તળવે વણુજએ જનકી દાણુ નામ
 વાવીને વર્તી ગયા ઘટ ઘટ પ્રહ્લાનંદ
 શરીર નામ સોહ્યામણું એક એજ્ઞેતાનંદ
 શાણુ સમજી ઉર વિશે રહેજો સર્વ નચંત
 ગો લોકે પધારીયા રાજનગરના સંત.

ખીજા ધ્યાની જ્ઞાની મુનીજનોને વિવેકી વક્તા માહા-
 ત્માઓ ઘણા હશે બહુ રત્ન વસુધરા પણુ આ જુજ મતીના
 જાણવામાં પ્રભુએ જે સુચવ્યું તેજ લખ્યું છે માટે સર્વે હરી-
 જનો માહા મુનીઓને સંત પુરૂષોને દંડવૃત કરી વિનતી કંઈ
 છું કે શ્રી હરીતું ભજન કરો.

રાગ.

વેદનું નવ નીત્ય એ છે રે હરી નામ જે લે છે
 નારદ શારદા જાપ જપે છે શાસ્ત્ર સીધાન્તોમાં કહે છે. હરી
 ભુમંડળનો ભાર સહે છે લોભાએ પ્રહ્લામાં રહે છે રે
 કારણને લવતારણુ તે છે આશાએ લેખ લખે છે રે.

શ્રી હરીના નામ સમર્ણનું શું બળ છે શ્રી રણુછોડરાયજી
 માહારાજ સમક્ષ નામ સ્મરણુ સપ્તામાં માહાત્માનુભવીને મુખે-
 થી શ્રવણુ કરેલ નામ મહાત્મ.

છંદ.

નામ નૌકાથી લવસાગરનો વારંવારનો આવે પાર
 કરી સતસંગ રહે ઉમંગે જ્ઞાન રેનથી બેચે મન.

પિયાર વાળ મળે ભક્તીને તો હરીનાં થાયે દર્શન
 આનંદે સ્વર્ણે દે તનુમનમાં પ્રગટે મોરાર. નામ ૧
 તરવા ઠરવા ઠકાણું નામ થકી નીર્જાયે ઠામ,
 પદ જઈને મોહોર રૂપિયો આપે માપે લઈએ નામ
 કિંમત હિંમતને હીકમતનો નામ થકી ચાલે વહેવાર. ના. ૨
 હર હરી નામ સ્વર વ્યંજનમાં વ્યાપી સ્થાપી રહે વિશેષ
 સારદા સારદ વહે વદનથી સહસ્ર મુખેથી સમરે શેષ
 ઝોં કારમે પ્રણવ રાંત્રનો આદ્ય થકી થાયે ઉચ્ચાર. ના. ૩
 વ અમરીશ પ્રલાદ વિભીક્ષણ પળ પળ જપતા ઠામો ઠામ
 અંજમેળે પુત્ર પ્રભાવે નારાયણનું લીધું નામ
 હરીચર આવ્યા દુત હઠાવ્યા યમ તણા આહંદા ચાર. ના. ૪
 અહલ્યા તારી મીરાં ઉગારી ધૃપતીનાં પૂર્યાં ચીર
 આહ થકી ગજેંદ્ર મુકાવ્યો ભરેલું જ્યાં ભારે નીર
 ભીડ ભક્તની જગતમાં જાણી નરસૈયાને આખ્યો હાર. ના. ૫
 વ્યાસ વસીષ્ઠે ગ્રંથે ગાયા ગણે નૌતમ પાડયાં નામ
 શુકદેવે વેદાંત સિદ્ધાંતે વિરોને આખ્યો વિરામ
 પરિક્ષતને પાર ઉતાર્યો જગમાં વ્યાખ્યો જય જયકાર. ના. ૬
 સ્વર્ગ અને અપવર્ગ વિશે તોજ્યાં તાદ્રશી તત્ત્વ તમામ
 ભુતળમાં ભવભંજન કેરૂ વધ્યુ વિભુધો કહે છે નામ
 સુટ શાસ્ત્રનું નવ નીત્ય જે છે વેદ વૃક્ષ તણો વિસ્તાર. ના. ૭
 રણુછોડસય રાણી કૃપાયે દર્શી ડંકપૂરીનું ધામ
 શ્રી હ રીના દાસેનો દાસ અપ્પક રચે આશારામ

શ્રવણ મનન ને ધ્યાને જ્ઞાને અનહદ ઉચારે ઉચાર. નામ. ૮
જયશ્રી કૃષ્ણના ઉચાર કરી હરીજને બોલ્યા પ્રભુ તે લેખ લ-
ખવા આવતા હશે કે જૂઠાં ગપાં મેલો છે જ્ઞાનીઓ, પ્રેમ
હોયતો આવે ને આવે.

રાગ રંગીલો રંગીલો રણછોડરાય રંગીલો.

લેખમાં લટકે આવે લાલાજી મારા લેખમાં લટકે આવે, લેખ.
હૃદય કમળ કદી ન કરમાવે કુંક મારીને પુલાવે લેખ.
થન થન નાચી પદ રચાવે તાળીથી તાળને લાવે લેખ.
ચિંધુની સહીને નલે ચઢાવે શબ્દ બિંદુ વરસાવે લેખ.
ખેસતા ખેશ પ્રાશ તે આવે કુછંદ કોશ તજવે લેખ.
ચમકુ ઝમકને રકમ ઉઠાવે અલંકાર અંગે ધરાવે લેખ.
ગણુ ગણુતા તે ગણુ બોલાવે અર્થ દુની ઉપજાવે લેખ.
ઉચ્છળી ઉદગારો લાવે ભાવે અમૃત રસ રેલાવે લેખ.
ગુણુ ગંભીર ગીરા ઉચ્ચરાવે આશા સુવૃત બેઠાવે. લેખ.

દોહરો.

એ લજનારો લેખ એ લજ લ્યો પ્રહ્લાનંદ ૧
જેથી જાય જક્તના ફેગટ કુલ્યા ફંદ
લજલ્યો ભાવે મુકંજી મારાર ર-૩ વાર.
સાગર ભવસાગરના તારણુહાર
નીગમ અગમથી કરે છે પોકાર. લજલ્યો
શાસ્ત્રને શ્રુતીઓમાં સુચવ્યો સાર
પ્રભુ લજને ગયા મેલે અપાર, લજલ્યો. ૨

શાષ્ટ ગોવિંદ પીત પામેલા પાર
સુરીનર મુનીનર અપરંપાર   ભજલ્યો. ૩
હરતાંને કરતાં કરતાં વિચાર
આશા હરી હરી ઉરે ઉચ્ચાર   ભજલ્યો. ૪

દોહરો.

પ્રેમી ભક્તો બોલીયા આણી પ્રેમ પ્રસંગ
પ્રભુ દર્શન પ્રીતી વધે એવો કરો ઉમંગ.
જોતે બેની ઉભાએ નંદ કુથાર

એ છે હવેલીને એ છે રે ખંગલા એ છે બનેલા બજાર
એ છે ઘરેણું જે છે તે એ છે એ છે મારા હૃદયાના હાર જોને.
એ છે નાણું ઠરવા ઠેકાણું જાણું હું દીલના દેનાર   જોને
દીઠા છે જ્યારથી ઉભીછુ ત્યારથી એ છે સરજનહાર.   જોને
નહાવા ખાવાનું ચીત્તમાં ચહાવાનું ગાવાનું સાંજ સવાર   જોને.
ઘટમાં પટમાં અને ઉલટમાં દેખુએ પ્રાણુઆધાર   જોને.
ઘરમાં વરમાં અને હુત્તરમાં જાણુ એ જુગદાધાર.   જોને.
આશાનાં શ્યામને વાતના વિરામને નીરખીયે વારંવાર   જોને.
ચાંદલીઆ ચાલીશમાં અતી ઉતાવળો એ રાગ;
સંદ સધામ પધાર્યા સરજુદાસજી.
તે સમજી જાતી જાયે ઉપાંધીજો   ટેક.
રાજનગરમાં વાઝ્યાં બીજ જ્ઞાનનાં
તેજા સોલેને થોલે સત સંગજો

અમૃત રસ વરસાવ્યો ઓ ખુટે નહોતો
 હૃદય હૃદયમાં ભર્યો રેણીનો રંગને સંત
 અનુભવીઓ લેઈ અનુભવને અનુભવ કરે
 જ્યાં ત્યાં જોતાં ભાસે પ્રદ્યાનંદને
 રાગ દોશના કોશ તે ટળી ગયા.
 તન મન માંહી પ્રગટયા મોર મુંકદને. સંત
 નીરક્ષર જને અક્ષર ઉરમાં ધર્યા
 ટળીયા તેના ચોરાશીના ફંદને
 પ્રેમ સરીતા વહેતાં નિતી નીકટે
 નહાતાં ગાતાં આવે ભજનાનંદને સંત
 ફાલી ફેરી સોભે ઠામો ઠામમાં
 વિમળ વૃક્ષનાં વિનય વિવેકી વૃંદને
 દેખા દીનતા શાન્તી કુસુમ સોહામણાં
 આશા સમતાનાં ફળ દે સુંગધને. સંત.

દોહરો.

કાયા કહે છે જીવને જીવ જરૂરી ઠામ
 સમજો સજ્જન સહેજમાં દેવા પડે ન દામ
 રાગ ઘોળ કરીએ કૃષ્ણ ઉપાસના
 કહેછે કાચારે કામની સુણો આત્મારામ
 મોહન મળશે ક્યારે હવે જીગના જીવન ક્યામ
 જાવા જાણી જીવનને પ્રગટયુ પૂરણ હુઝાર (૨)

- સુખનો સિંહ સુકે ગયો ભાગી ભવનીના ભૂખ કહેછે ૨
 કળાશ્રય તે કાંઈયા કરે ધાતુ પોકાર
 નળમળ મંદી પડ્યા દુઃખ ત્વચાના તાર કે ૩
 પાંચખ્યારી સાહેલીઓ તેતો થઇ છે ઉદાસ
 અન્ય ઓગણીશ કળકળે દોદશ રૂવે છે દાસ કે. ૪
 શિક્ષા દેવા સમર્થ નહીં તોય કહુછુ જરીક
 મોહન મુનો ને માહરૂ તો તો સઘળુ છે ઠીક કે ૫
 સતગુરૂ સર્ણે જઈ લે ને ણંદર બોધ
 દઢ દલાલ કરાવશે સારા સારનો સોધ કે ૬
 શેઠ સત્યને બનાવજો દેશે જ્ઞાનના ઘાટ
 તજ ને દુકાનો પાપની તજને વિષયની વાટ કે ૭
 વહાણુ ભરજો વિવેકનું કરી તત્ત્વ વિચાર.
 સુમતિ સોળતમાં રાખજો તેથી ઉતરશે પાર કે ૮
 સીધુ લેજો સાંતી તાણું લેજો લવણ સંતો
 વિણી નાખજો લોભને દેજો ઉરાડી દોશ કે ૯
 ક્રોધ ક્રોચળ ને મળે મોહ ને મરઘ
 શિયળ સાઈસે મારજો ઉર રાખીને સ્વચ્છે કે ૧૦
 મુઝા ચાવે ને મુગરી બોલાવજો વૈરાગ
 રોને તુર્ત નશાવશે લાવી સર્વિણા લાગ કે ૧૧
 માવી તોરી તુષ્ણા તણા ને અંપાવે વહાણુ
 જીતી ચાલ ચઢાવજો કરી શ્રદ્ધાનું બાણુ કે ૧૨

દયા દીવેલ પૂરજો સુરતા કોડીયા માંહ

દીવટ સુકજો દાસાતની અનુભવી ઝંઝવાળુ ત્યાંય ૧૩

સાચી શીખામણુ માનીને લેશે સંભાળી સાથ

મોક્ષ મંદીર દરસાવશે આશારામનો નાથ કે ૧૪

મોહનજીએ મોકલ્યુંરે મોસાળુ એ રાગ

વદે જીવ સુણો કાયા રાણી સાચા બોલી તું બોલી પ્રમાણી;

પંચ ભુતથી તુ પ્રગટ થૈ છે જોતાં જકતની માંહ જણું છે

તારી તુલના વાપી રહી છે

વદેજીવ ૧

ઉદ્ધવીજમાં અવતરીઓ તોયે એકે યોગ ન સરીઓ

આજ ન્યારો પંથની સરીઓ

વદેજીવ ૨

ભર્યો ભવમાં હુવાર હજારો તોય ન જડયો ઉગરવાનો આરો-

થયો છેવટ સંગ તમારો

વદેજીવ ૩

પુણ પદ્મમની ભાગ્ય તમારું તેથી જોલીઉ પાનુ હમારું

જેથી જડવાનું મોક્ષનુ બારું

વદેજીવ ૪

કાષ્ટ રૂપે છો તમો કુમારી તત્વ યોગણી વન્હી પ્રસારી

ગુરૂ સળગાવે તે નીર વીકારી

વદેજીવ ૫

જેમ માળામાં પ્રેર્યો દોર તેમ પ્રહ્લાંડનો અંકોર

અન્યો અન્ય થયુ એક ઠોર

વદેજીવ ૬

ધન્ય ધન્ય છે કામની તજને દીધો સૌર વિચાર તે મજને

જેમ પક્ષી ગળે કોઈ ગજને

વદેજીવ ૭

કેહું કામની તારૂ કરેશ તેથી નીશ્ચે નાણુ છુ ભરેશ

આશારામના સ્વામીને મળેશ વદેજી

કાયા.

શ્રી હરીની આરતી.

જગજીવન જીગદાધાર છે અંતરજામી ર
યમનીયમ પ્રણવના સાક્ષર સરનામી.

જ

જય જય જીગદાધાર જય જય જીગદાધાર.

શ્રી પાત રઘુપતિ યદુપતિ સચરાચરના જાણુ

સકળ મનોહય કેરા કરતા છે કલ્યાણ. જય. ૨

રમાંણુ રાધીકા કેરા ભક્ત તણા પ્રતીપાળ

યુગ યુગ દર્શન દેતા દીનબંધુ દીનદયાળ. જય. ૨

દાનવ માનવ દેવો ઇચ્છે આપનું શર્ણુ

સત યુગ દ્વાપર ત્રેતામાં કળીમાં સૂણી કીર્તન કર્ણુ. જય. ૨

જન્મ જન્મનાં પાપ કપાયે થાય ન કદીએ કલેશ

યમ યાતના વામે અંતરનો ઉપદેશ. જય. ૨

શ્રી ગીરીધર ગુણાતીત સમરે સહસ્ર કૃણી

સત્યીત્તાનંદ સત્ય સ્વરૂપ ચતુર્ભુજ ચૂડામણી. જય. ૨

રજે તેજો સતો સ્વર સર્વેશ્વર છે.

યુમનાં ગંગાં તીર્થમાં તે પરમેશ્વર છે. જય. ૨

દામોદર દલરંજન નીરંજન આતમરામ

સંખ્યા આદ્યક્ષરના પ્રભુ દાસ આશાના શ્યામ. જય. ૨

શ્રી સોહ્યાગ નામનો ગ્રંથ જેમાં ઘોળ ગરબીઓ ગરબા

મળીએ છે તેમાંથી સાત ઘોળની પ્રથમ અકેકી ચોપાઇ લીધી

છે. કી. ૦-૪-૦, પ્રભુ કૃપા કરશે તો બહાર પડશે.

શ્લોક:-સુલ્લુઃસ્વાની સર્વાણી ત્વંચા સહૃદય્યતે ॥

રાગ ધોળ:-અમે ઇન્દ્ર માર્ગીએ—એ રાગ.

સુખ દુઃખમાં ભાગ કરીશ હું,

સમો સાચવી કામ કરીશ, આજ્ઞા પાળી પ્રીતથી.

કદી કડું નહી કુસંગ રહુ રૂડી રીતથી. ટેક. ૧

આવે આપની જેમ આરોગ્યતા,

રૂચિવત્ રસોઇ ધરીશ.

આજ્ઞા.

પરણી ઉઠી ગોત્રજને નમીને માતા પિતાની આજ્ઞા સિધ્ધ
સાસરે જાય છે. માતા શિક્ષણ આપે છે:—

રાગ ધોળ.

બેની પધારે સાસરે, માતા દે છે આશિષ;

અખંડ અહિંસાતનતો હજે, જીવતાં રાખે જીવદીશ. ખડેની ૧.

સુરેન્દ્રવેલી— **રાગ ધોળ.**

• પતિને જમ્યા વિના પહેલું ન ખાવું,

નગ્ન સ્વરૂપે કદીએ ન નહાવું.

આજ્ઞા વિના અન્ય જાગ્ય ન જાવું,

સ્વામિથી તરવું સંસારમાંરે. •

ટેક. ૧

નરેન્દ્રવેલી— આવજો આવજો ખડેની સંદેશો સારી કહાવજો,

જોઈતું હોય તે જરૂર મંગાવજો. આવજો. ટેક. ૧

સાસુ સસરાની સંભાળ લેજો,

પૂછે તેને પ્રિય ઉત્તર દેજો;

શુચિમુદ્રા—પંજ, પજ વિપયોગી કામ, તેમાં રાખજો હામ, કહુંછું.
અગમ વિચારી કામ જોઇને વાપરજો હામ. શિક્ષા.

સોહાગ ચંદ્રિકા— રાગ ધોળ.

શુકન" સોહાંગના ફળજો. ખેની ંહેલેરાં વળજો. ટેક. ૧

એક સ્ત્રી એક પ્રભુને જાણી, માત તાત ખેની ઉર લેજો વાણી;
તાપ ત્રિવિધિના દળજોરે, ખેની. ૨

ચાર વેદ આચાર આદરજો, પાંચ પ્રાણ પંચ પોષીને ભરજો,
દીર્ઘતાનું દળજું દળજો રે. ખેની. ૩

સતીનો વિનતિ પત્ર:— રાગ ધોળ.

સતી દે છે મતિ, જાતાં પતિનીજ પંથ,
કહ્યા રીતે ચાલજો કોમળ મારા કંથ, ટેક.
જુગારીની પાસે જઇ રમશો ના હોડ,

મુરખાની સાથે નવ કરશો માથા ફોડ;
મોહ ભર્યા માનવીની કાઠશો ના ખોડ. સ્ત્રી ૦ ૨

છંદ ચોપાયા.

કરજે કરીને કર્યા વરા બહુ ફોગટ ફંદમાં કુલ્યા,
આવકનો નવ અંદ નિહાળ્યો તે દુનિયામાં કુલ્યા.

વિદ્યાબ્જણતાં આર્જસ આણી ખરા રંગ ના ખુલ્યા,
ખાઇજથી પસ્તાવો પામી તે દુનિયામાં કુલ્યા.

પરચારીની સંજે ફરીયા વેચાયા અમૂલ્યા,
ખર બનીને ખાધાં ખાસડાં તે દુનિયામાં કુલ્યા.

હરિસેવામાં હિત ના ચોટયું ભલો મર્મ તે ભૂલ્યા
માથે વાગ્યાં મોત નગારાં તે દુનિયાં કુલ્યા.

જન્મ ધરી સતસંગ ન કીધો દુર્જન સંગે જુલ્યા,
શા અંતે થઈ કળેતી તે દુનિયામાં કુલ્યા.

ન્યાયનૌકા ભાગ ૧, પાંચો વાંચો !!

પુખીનો ખબનો, રસની રેલી, ને વિવેકની વેલી,

સંસાર સાગર-સમુદ્ર છે ત્યાં કાયા કલ્યાણનગર છે તેમાં
૨૧૬૦૦ લોવન છે ને ૩૨૪ કારીગરની દુકાન છે. ૭૦૦ શેરી-
ઓ છે. ૧૦ દરવાજા છે. ૩૩ કરોડ વનસ્પતિનાં વૃક્ષો છે. એ ના-
ગરનું વર્ણન બ્રહ્મા ધારે તોપણ પાછા પડે તેમ છે. જ્ઞાનસા-
ગર રાજા રહે છે ને વિવેકસાગર પ્રધાન છે. રાજાને વિચાર-
શ્રદ્ધાદય પુત્ર છે. પ્રધાનને અક્ષલધંદિરા પુત્રી છે. એક સમયે
નારદ અક્ષલધંદિરાને લોવન પધાર્યા ને પુછ્યું. બહેન ! તું
લગ્ન કેમ કરતી નથી, ત્યારે અક્ષલ ધંદિરા કહે છે. મારા પશ્વ-
નો ઉત્તર કરે તે મને વરે.

નારદ—પ્રશ્ન શો છે ?

અક્ષલધંદિરા— દોહરો.

શું તરવાનું રહેલ છે, શું તરવું મુશ્કેલ ?

નારદ—અંગ, બંગ, અવંતિ, આંધ્ર, માર, કાકત્ય કલિંગ,
ને કર્ણાટક વિગેરે દેશો તથા તળ, તળાવ, રસાતળ,
વિગેરે ફરી વળ્યા. છેવટે રાજપુત્ર વિચારચંદ્રોદય.

અછતાં તેણે જવાબ કહ્યો.

અહુ તરવો સહેલ છે, પર્વત ચઢવો સહેલ;

ત્રીસા તુરંગત મુરખમતિ તે તરવાં મુશ્કેલ.

ધારેલો ઉત્તર મળવાથી અકલદંદિરાએ વરમાળ ચૂરોપી
હરદોજ નવા પ્રશ્ન પૂછે છે તેના ઉત્તર મળે છે. ન્યોતિષ, વૈદ્યક,
શલ્પિ, ગણિત વગેરેથી ન્યાયના આડંબરથી ભરેલો ૭૦૦ દોહરા
૨૨૨ છંદ, રસ-અર્થકોશથી ભરેલો ગ્રંથ બહાર પાડનાર છે

દોહરા.

અક્ષર અવસર ચુકિયો, મળે ન તેનો મેળ;

આશા રાખે આખડી, ફળે ફરી ના કેળ.

શહેર લલુ શા કામનું હોય ન પાસે દામ;

ખેટી લલી શા કામની, ખોળે બાપનું નામ.

વાહન વિદ્યા વિત્ત ને, વનિતાને હથિયાર;

પોતાનાં પરકર જતાં, દેછે દુઃખ અપાર.

સાધુને સરકાનો, વંશ કદીના જાય,

છતે છોકરે માસ્તરો, ઘડી રોટલા ખાય.

ઝૂલા મળે ત્યાં વાહમાં, વાયક વહે મધુર;

ખોલંતા બંધાયના, એ પણ એક ચતુર.

દુઃખીકાશ માન્ય તણી, ખોમીડી જેમ લલુર;

રાંતે રાંતે મીઠે જાણે, એ પણ એક ચતુર.

જે રીતે ઘણા આ અલંકાર સાથે કિંમત રૂ. ૧).

આ પુસ્તકો લેઈ બંધીસ આપનાર સદસ્યહર્યો

શહેરના સદસ્યહર્યો

સંસ્કારવાલ.

૧૦૦—૧૦૦—૧૦૦

સેઠ. ખાલાભાઈ દામોદરદાસ	સાંકડીશેરી.
સેઠ. અમરતલાલ દામોદરદાસ	સાંકડીશેરી.
સેઠ. હીરાલાલ ત્રીકમલાલ	સાંકડીશેરી.
સેઠ. મણીલાલ રણુછોડદાસ	ચંગપોળ.
સેઠ. ચુનીલાલ નગીનદાસ કુલચંદ	ચંગપોળ.
પટેલ. સોમનાથ ભુધરદાસ	સયપર.
રા. રા. બાપુભાઈ જગનનાથ	નવતાડ.
સા. કસનદાસ મોહોલાલ	સાંકડીશેરી.
શ્રી. વ્રીજવલ્લભદાસ જ્યોત્સનદાસ	રામ મેહેતાની પોળ.
પરી. હરગોવનદાસ લખમીચંદ	કટકીઆવાડ.
સ્વા. બીખાભાઈ સાંકલચંદ ચુડગર	„
રા. રા. નાથાલાલ માધવજી	રતનપોળ.
પટેલ. વરજભુખણદાસ હરગોવનદાસ	મામુનાયકની પોળ
પટેલ. વાડીલાલ ચીમનલાલ	મામુનાયકની
પંચોળી. ભુલાભાઈ હીરાચંદ માડપાના	જાલાલ પ
સોની ગોવીંદરામ દયારામ	
કુવાર. અમરતલાલ કેવલદાસ	કડ.
કડકે જાલાભાઈ રણુછોડ	સાંકડી

ત્રા. પાના નંદ ડાવ મુદાન કંદોદ	સાંકડીસેરી.
શા. ગોસ્વામી રાવલાલ	ધનમ્પુતારની પોળ.
જા. યુની રાવ રાવ દાસ	રામમહેતાની પોળ.
સા. રાવ રાવ રાવ	લાલાભાઈની પોળ.
સેઠ. વસ્ત્રાઈ આનાદાસ	મુખાઈ
મેઠ. રાવ રાવ તારાવ	ગ મ સલાડના પ્રાંત. વડોદરા.
મે. વલ્લભાઈ કાશીભાઈ	ગામ કોઠીઆ.
ફકર. નાથાભાઈ રામ	ગામ પાદરા.
માણેક. રાવ રાવ રામ	ચંગપોળ.

દોહરો.

નહી કવિ નહીં અનુભવી નહીં દાતા નહીં શર;
 એક હરીના નામનો આશોદાસ મજુર.
 તમ નહા દૈરાગ નહીં નહીં જડેલા લાગ;
 જમ તમ પ્રભુન નામમાં પેઠો દેખી માગ.
 પરપુ જોણે જકત આ તેને સુ અરપાય;
 હરીના ગુણનું તો આશો ગાય:

